

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 101 — kr.
Félévre 50 —
Negyedévre 25 —
Egy órára 1 —
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IJ MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos peit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többeszer
irások alkú szerinti jutányos aron vetelnek fel. Bélyeg-díjmiu
den külön beiktatásért 30 kr.

A nyitrai elnök.

Debreczen, április 8.

A mester a vádlottak padjára került Tarnóczy Gusztáv, aki a választási visszaélések terén új iskolát nyitott; aki apja lett Stomfának és Várnának, a híres nyitrai basa, aki lábbal tapodott erkölcsöt, törvényt és igazságot, a vádlottak padjára került.

Mulása könnyű, de piszkos. Neki az lett volna a természetes halála, ha a jogaiktól megfosztott választók agyonütik, vagy a bíróságok választási visszaélései miatt a törvény értelmében lakat alá rakják. Akkor azt mondja vala rá a közvélemény, hogy megérdemelt sorsa utolérte, legyen neki a föld oly könnyű, mint a milyen könnyű volt az ő elnöksége alatt egy ellenzéki embernek leszavazni. És korai sirjába közrésztvéltenség kísérte volna.

De nem. Más téren érte őt utól a végzet. Voltak sokan hősök, akik a csatákon százszor keresték a halált, de az mindig kikerülte őket. S aztán egy hitvány pörsenés, melyből vérmérgőzés keletkezett, nyomorultán vesztük el.

Tarnóczy urat, ki a legázolt jogok felett véres diadalokat ült, nem szavazatok elsikkasztásáért vonják felelősségre. A nagy jograblót megölte az a kis pörsenés: más pénzének zsebrevágása.

Nagyon tanulságos egy eset ez, polgártársak. Ez az ur, Tarnóczy ur, a magyar közjogot arczul csapkodta, a közszabadságot megsértette és eltaposta.

Bevezetett Magyarországon egy választási rendszert, minőt még III. Napoleon se produkált a gyökeréig megrothadt második császárság alatt.

És mikor az ellenzék ezt a rendszert a képviselőházban a legkeményebb kritika tárgyává tette és élesen támadta, a kormány párt öríási többséggel, mintha dróton rángatták volna, helyben hagyta a Tarnóczy által meghonosított rendszert, nem akarva látni, hogy oly zsülipeket huz fel ezzel, melyen az az erkölcsatlenség Niagara-ja zudul erre a szerencsétlen országra.

Ez a rendszer az általános választásokon teljes érvényre emelkedett. A strébereknek elég volt látni, hogy mindent büntetlenül el lehet követni, csak a kormány érdekében kövesse el valaki. Láttuk októberben, hogy ez az elv milyen gyönyörű virágokat termelt.

Az eset azonban vigasztalásunkra szolgálhat. A politikai gazságokat, visszaéléseket megtorolni nincs hatalmunk, Csikorgó fogal, de lehajtott fővel tü-rünk és titkon lázongunk megbecstele-nített közszabadságunk felett. Most azonban kezd bennünket táplálni a remény. Kezd előttünk derengeni egy igazság: Aki a politikában becstelen, az egyb-ként se lehet becsületes ember. Aki a politika nevében gazságokat tud elkövetni, az a magánéletben se állja meg, hogy ilyeneket el ne kövessen.

És ha az állambatalom egy ilyen embert rászabadít a polgárokra, s ezzel

vad ösztöneit felébreszti, azt aztán nem tudja többé megállítani. Az a polgárok jogainak elsikkasztásával nem elégszik meg: a polgárok pénzét is elsikkasztja, ha hozzáfér.

De akkor már nem az összeférhetlenségi, se nem az igazoló bizottság ítél, hanem a bíróság — és vannak még bírák Magyarországon.

Ez a szerencse.

F-g.

BELFÖLD.

Az összeférhetlenségi bizottságot gróf Andrassy Tivadar elnök e hó 9-ikére délelőtt fél 11 órára üléseire hívta egybe. Az ülés tárgya a bejelentett összeférhetlenségi esetek tárgyalására határnapok kitűzése. — Minthogy a többszörös vagonkölesönz elnök Polya k Béla ellen is jelentettek be összeférhetlenséget — egyike a legsúlyosabb eseteknek — a már tárgyalásra kitűzötteken kívül a következő képviselők ügyei forognak szóban: 1. Rosenber g Gyula (Adria). 2. Szulyovszky Dezső (állami bérő). 3. Polya k Béla (vagonkölesönz). 4. Tolnary Lajos (zálog). 5. Benke Gyula (zálog). 6. Neumann Armin (zálog). 7. Samuel Lázár (zálog). Ez utóbbi eset azonban megszünt, mert dr. Samuel Lázár emondott a hivatalairól.

A főrendiház mai ülése. A főrendiház ma délelőtt 11 órakor rövid ülést tartott, melynek napirendje a következő volt: 1. Elnöki előterjesztés; 2. azon bírósági tagoknak, akik a bírói esküt még nem tették le, felesketése; 3. az 1897. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat és ezzel kapcsolatosan 9 előterjesztés; 4. az 1895. évi állami zárszámadás és az azzal kapcsolatosan az alduai

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Szalkáné urnó.

— Humoreszk. —

— A Debreczeni számára írta: —

Krúszelyi Erzsike.

Mikor tekintetes Szálka Gergely ur, meg lehetős vagyunk hátrahagyásával, jobblétre talált szenderülni, tiszteletre méltó neje, Szalkáné szül. Répa Katalin urnó hűségesen mezsíratta és egy állo esztendeig mély gyászszal áldozott emlékenek. De a midőn a gyász év elmult, Szalkáné szül. Répa Katalin egy éjjel azt találta álmódni, hogy ő éppenséggel még nincs abban a korban, melyben örökre le kellene mondania az ujonnan való férjhez menésről. Ez az álom aztán nem is ment ki a fejéből, hanem oda állott a következő reggelen az álló tükör elé és tüzetes vizsgát tartott becses személye fölött, ekképpen monologizálva magának:

— Az alakod ugyan egy kis-e kövérebb a kelletinél, de hát ezt éppen szépnek találják a férfiak. A hajad még elég dus és még

csak két szál ősz hajszálat fedeztél fel benne igaz, hogy a lányod már a tizennyolcadik tavaszt tapossa, de mi szükség az mindenkinék tudni? A Juliska mindaddig kurta ruhás és kisleány marad, a míg csak te újra férjhez nem megysz. És ezen monologizálás után özvegy Szálka Gergelyné, született Répási Katalin urnó önmagával meglegedeten hozzáfogott a fontos terv megvalósításához.

Legelőször is új szőnyegek és új butorok kezdték a régiéket kiszorítani helyeikből. És a szerdai nap a landó heti zsurukra kitűzött Szalkáné, született Répa Katalin urnó becses személye és külseje is nagy változáson ment keresztül. A simán felfesült haj lassan egy naponként nagyobbodó fru-fruva kezdte magát kinőni. A sötét ruhák szemlátomást világosokkal kicserélődni és a magas nyak éshosszu új ruhaderekakon napról-napra rövidült, illetve dekortirozódott. Míg végre Szalkáné stb. urnó első pillanatra mindenkire egy husz éves menyecske benyomasát tette. És mivel az ég sok egyben kívül még jó adag takarékoság, illetve fősvénységgel is megáldotta őt, ezért, hogy az immáron feleslegessé vált sötét színű ruhák kárba ne vessezenek a Juliska kisasszony, a mamaénál meglehetősen vékonyabb, természetere átvarratód-

tak és bokáin föl érővé kurtítottak. Tartozom a történeti hűség okaért azon kijelentéssel, hogy Juliska kisasszony fölöttébb csinos és rokonszenves arczocskával és igen komoly hallgatag természettel rendelkezett s mivel föltétlen engedelmességhez volt szoktatva nem is szólott semmit a mama hatalmaskodásai és változásai ellen. Hanem a zsurokról a mennyre csak tehette, visszavonult, a miért a mama igen hálás volt és egy világot sem kényszerítette a megjelenésre.

A zsurok tehát folytak szépen a Juliska kisasszony jelenléte nélkül is. A kivetett halóba csakhamar bele akadt egy nem annyira arany, mint inkább réz halacska egy nyugalmazott és fölöttébb borvirágos orru ezredes személyében. Szálka Gergelyné, szül. Répa Katalin urnó ugy gondolkozott, midőn a rezes orru és nyugalmazott ezredes urat kiszemelte jövendőbelinek, hogy szépnek ugyan nem szép hanem a czime az kipótolja a mérlegben a szépség hiányát.

Micsoda dicső dolog is lesz te k i n t e t e s Szálka Gergelynéből n a g y s á g o s ezredesnévé lenni! Hogy pukkadozna az irigységtől a Szájasné, a Hájjasné, a Májasné, a Kádásné meg a többi tekintetes barát-nő! És tek. Szalkáné stb. urnó előre is kéjel-

v a s k a p u s z a b á l y o z á s i m u n k á l a t o k 1895. évi z á r s z á m a d á s á r a , 5. a t ö r v é n y b o z á s á l l a l e n g e d é l y e z e t t é v i h i t t e l l e s z e m b e n (1896 VI. t. cz.) az 1896 szám adási év III-ik; 6. az 1896 szám adási év 4-ik negyedében előfordult tulkiadások, előirányzatnelküli kiadások és hitel átruházásokról; 7. a Magyarország és Horvát-Szlavonországok között az 1894 évre eszközölt lezárolás tárgyában hozott képviselői határozatok; 8. a Szolnok—Kiskun—Félegyháza, 9. nagybecskerek—zsombolyai keskenyvágásu h. é. vasút engedélyezéséről szóló törvényjavaslat, 10. a kisküküllői völgyi h. é. vasút engedélyezése, 11. a tiszalök—büdszentimihályi és 12. a magyar északnyugati h. é. vasút engedélyezésének megtörténte tárgyában a kereskedelmi miniszter által az országgyűlés elé terjesztett jelentésre hozott képviselőházi határozatok érdemleges tárgyalása. 13. A jegyzőkönyv hiteltelítése.

Az Új épület helye. A szomorú emlékü nagy kaszárnya még ott sötétlik ugyan a Lippót város kellő közepén, de hibetelen csakugyan lebontják. Mi legyen a helyén, városrészt, park, talán egy pár szobornak is adhatnak ott területet, ezt most vitatják a budapesti városatyák. — Azokat a helyeket ne felejtsek el, hol hazafiakat ölt meg a hóhér. — Az Új épület hátsó részének tövében a Bátorhory utcában vannak ezek a helyek, közel a kultusz minisztériumhoz. A csillag alakban épült kaszárnya ez oldalán lótték agyon gróf B a t t h y á n y Lajost, ott végezték ki S z a c s v a y Imrét, C s e r n u s t, ott hirdette ki a hóhér a bitófa alatt A n d r á s s y Gyula gróf halálát ítéletét. — A fővárosi egyesület tegnapi tanácskozásán V i l l á n y i Alajos azt indítványozta, hogy jelöljék meg a vértanúk helyét, tegyenek oda legalább egy kiemelkedő követ, valami táblát. Mindjárt előálltak azonban a fátyolborítók, hogy ne bolygassák a multat. Az Erzsébetváros korifeusai, kik Morzsányi üzemleire is ráborították a fátyolt és újra megválasztották még ennek a durva fátyolnak maradványaiból osztogattak a vértanúk emlékének is takarót. Akarmilyen vastag is ez, nem fogja eltakarni azt a helyet. Az Új épületnél a vértanúk kiszívásának helyét a kegyelet meg fogja jelölni.

gett azon a látványon, melyet majd a barátok arca fog mutatni arra a hirre, hogy ő nagyságos ezredesné lett. A mi az ezredes urat illeti, az egyelőre nem gondolt semmit, csak járt szorgalmasan a Szálkáné szül. Répa Katalin urnó fölöttébb vegyes társaságu zsurjaira, mert kitűnőnek találta tisztelgetése az asztalra hordott keresztletlen és sok esztendő szőlőborokat, melyek még a boldogult tekintetes Szálka Gergely ur szerzeményei és féltett kincsei valának.

Talán nem örízte volna szegény anyyira a pince egy külön e célra készített rekeszében kettős lakat alatt, ha előre tudja hogy azok majdan az ő helyét betöltendő ferliu meghódításának lesznek legfontosabb eszközei.

Azt meg kell hallgatni, hogy Szálkáné, stb. urnó igen ügyesen fogott hozzá tervéhez mert az ezredes urnak mindjárt a leggyöngyösebb oldalát: a gégejét támadta, illetve táplálta meg kitűnő borok alakjában.

Nem állítom, hogy Szálkáné ő nagysága a nyugalmazott és borvirágos orru ezredes ur meghódítására cselzett és nagy ügyességgel megindított terve nem vezetett volna a kellő eredményhez; sőt inkább azt hiszem, hogy a borok párosulva a Szálkáné szül. Répa Katalin urnó olvadó pillantásaival, előbb vagy utóbb, de bevették volna az ezredes ur harcokban megkeményedett szívét, ha, és ez az omniaozus ha a közvetlen oka nem csak e szép házasági terv meghiusulásának, de még e máskülönbösen csöppet sem érdekes, tárcza megszületésének is.

Emltettem ugyanis, hogy Répa Katalin urnónek volt egy fölöttébb csinos és Juliska nevezetű leányzója, most ehhez még hozzá

KÜLFÖLD.

Az osztrák kormányválság.

A bécsi hivatalos lapban kedden jelent meg az a császári kézirat, melyben az uralkodó tudatja, hogy az osztrák kormány lemondását nem veszi tudomásul s azt az ügyek vezetésével továbbra is megbizta. A kézirat a következő:

Kedves gróf Badeni!

Az összminiszterium nevében átadta önnek a kabinet lemondását miután megjelente azokat a körülményeket a melyek ezidőszert megakadályozzák hogy szilárd parlamentaris viszonyok teremthessenek.

Enezt a lemondást el nem fogadom, mert súlyt helyezek arra, hogy egy általam kiválasztott kormány, ideiglenes pártviszályok által utjáról el nem térítve, a munkásságot kizárólag az általános állami érdekek által vezettesse.

Mikor én önt és a kabinet tagjait legteljesebb bizalommal állandóságáról biztosítom, elvárom, hogy a miniszterium továbbra is hazafias odaadással vezesse az ügyeket s kitartson rendületlenül azok mellett az elvek mellett, a melyek le vannak téve a hivatalba lépése alkalmával adott programnyilatkozásában és a mult hó 29-én tartott trónbeszédben.

Bécs, 1897 apr. 4.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Badeni s. k.

Az osztrák kormány imparlamentaris jellegét soha ilyen világosan még ki nem fejezték.

S ezért, ha a császári kegy még oly határozott alakba s még oly erélyesen nyilatkozott is meg, a Badeni kormány meggyöngyűve került ki a krizisből. A liberális elem a többségalakításban részt nem vehet s így Badeninek vagy klerikális többsége lesz, vagy nem lesz semmilyen. A császári kegy fenttarthatja ugyan a kormányt az ügyek élén, de neki tekintélyt adni nem bír.

A csehek a lapjaikban örömmujongásokban törtek ki a nyelvi koncesszió miatt, a N. Fr. Pr. pedig a kiegyezéstől fél, attól tartván, hogy Badeni nem fogja Magyarországgal szem-

teszem, hogy a nyug. ezredes urnak pedig egy fess hadnagy fia volt, mely egyelőre nélkülözötte az apja borvirágos orrát, ahelyett azonban mindenesetre sokkal előnyösebb dologgal: két remekül kunkorodó, ugynevezett eszményi bajuszkaival éendelkezett.

Azt pedig a tisztelt olvasó is természetesen fogja találni, hogy Juliska kisasszony és Pista hadnagy ur észrevettek és meg is szerették egymást.

Pista ur könnyű hódításokhoz szokott szívét fölöttébb lebillenselt a Juliska kisasszony komoly és kevés szavu természete, Juliska kisasszonyt pedig a Pista ur fentebb említett eszményi bajusza, szóval itt a legösszintébb és kölcsönös érzelmeik minden szimptomáival állunk szemben.

Juliska kisasszony és Pista ur ritkán láthatták egymást, először: mert a zsurokra csak a papa volt hivatalos, másodsor: mert Juliska kisasszony a mama részéről szigorú ellenőrzésnek volt alá vetve és mint bakfisch-nek még nem engedte meg neki az udvarlóknak nevezett fényűzési czikk. A fiatalok tehát egyelőre nem is tudták, hogy gyöngéd érzelmük kölcsönös. Pista ur azonban nem lett volna hadnagy és kitanult Don Juan, ha nem talált volna módot az imádottjához való közeledésre. Legelőször is kieszközölte a papánál, hogy hivassa meg őt is zsurokra, elhitetve a papával, hogy rendkívül kíváncsi, illetve szomjas lett a Szálkáné sokat magasztalt boraira. A nyugalmazott ezredes ur el is vitte szép reményű fiát a legközelebbi zsurra hol mi türes-tagadás: Pista ur a kitűnő borok daczára is véghetetlenül unatkozott eleintén a vegyes, jobbára hölgyek, még pedig a tavaszkoron tul levő hölgyek társaságában. Később

ben ugy képviselni az osztrák érdekeket, hogy Ansztria a rövidebbet ne húzza.

A kréta! hadjárat. Mig a görög szekeret a cézsbeli diplomaták szerencsésen bele vonták az iszapba, ugy hogy most sem előrem megy, sem hátra, most női kezok fáradoznak azon, hogy a gordiusi csomót megoldják. György görög királynak két nővére, a walesi hercegnő és az özvegy czárne Kopenhágában, apjuk IX. Keresztély király palotájában találkoznak. Ennek a szokatlan időben történetű látogatásnak rendkívüli oka lehetnek. És csakugyan nem is lehet majd azon csodálkozni, ha a kréta! kérdés Kopenhágában oldatik meg. De annyi valószínű, hogy ez nem fog oly könnyen menni, mint a két bekéltető reméli, mert ők semmiesetresem fognak kevesebbel megelégedni, mint azzal, hogy Görögország teljes diadalt arasson a hatalmak fölött. Ez pedig legalább is valószínűtlen.

Egy debreczeni költő tanárról.

— Elsárgult levél. —

Özv. S á m i Lászlóné, irói nevében A m i c a, aki Debreczenből származott el a kincses K o l c s e y-nek emlék szobrot állítottak, érdekes régi irodalmi emléket közöl a B. H. jelesül. szerkesztett »E s t i U j s á g á b a n, mely is rendkívül érdekes reánk debreczeniekre is s melyek egy sárgult papir lapra voltak leírva. E sárgult papirok verssel és néhány jegyzettel vanugyanis beírva. Az írója pedig mindennek L u g o s i József néhai d e b r e c z e n i t a n á r, a ki 1849-ben küldte ezt a kis irodalmi holmit S á m i Lászlónak.

L u g o s i József tanár is, poétaember is volt s K o l c s e y halálát verssel gyászolta meg, a melyet az akkori Athenaeumban kívánt közölni. Kölcsey meghalt 1838 augusztus 2-én, L u g o s i, akkor pesti lakos, hírt vette 31-én, versé megírta s átadta az Athenaeum szerkesztőségének szept. 2-án. — De akkor jött a cenzura. — Elsőben is kiörlötte a vers címét. Nem engedte meg, hogy annak a neve legyen a vers címe, a kinek halálát vers gyászolja. Csak ugy hajlandó a költemény kinyomatását meg-

pedig az unalomhoz türelmetlenség, majd bosszankodás járult, hogy Juliska kisasszony csak nem jön be a terembe.

Vége nem állhatta tovább és diszkrétül megkérdezte a fölöttébb kaczerul öitözött mamát, hogy hát miért is nem lehet szerencsésök Juliska kisasszonyhoz, mivel ő oly szerencsés volt a telen a jégen megismerkedhetni?

A mama e kérdésre vészjtósló tekintettel mérte végig a hadnagy urat, aztán fölöttébb szárazan adta tudtára a szavait forró epedéssel leső szerelmes Pista urnak.

— Juliska a szobájában van és nem is fog előjönni, mert még sokkal gyerekebb, semhogy a mi, a nagyok társaságában illendően találnam részt venni — azzal egy büszkének látszani akaró pillantással elsuhogott onnét Szálkáné, szül. Répa Katalin urnó.

Pista hadnagy urnak a szívét e büszke otthagytatás után dagasztani kezdte valami; részben a bosszúság, részben a düh és részben a helyzet komikus volta felett a nevetés. Pista ur nem lett volna hadnagy, ha az utóbbi ne győzött volna a két előbbi felett. Elkézdett nevetni aztán pedig gondolkozni, még pedig ekképpen: »Na, kedves barátom, te szépen jártál! Jóformán hozzá sem fogtál a hadjáratához s már is verességet kell szenvedned; de se baj, a jó hadvezér csak akkor hátrál midőn már minden más ut el van vágva előtte, Te pedig nem volnál méltó a hadnagy! névre és tisztre, ha egy vén hárpia nyelvelésétől megszöknél. C s a k z z é r t i s ! Ez legyen jelmondatod vele szemben most pedig surranj ki valahogy a kertbe, hátha ott lesz a te rózsabimbód.

engedi, ha valamely határozatlan czímet adnak.

Mit volt mit tenai: elnevezték a verset *A Szentvédő Hamvájának*.

De mottója is volt a versnek, ez: *Ily férfit vesztene el! — Ily időben! — Ily veletlenül! — fox.* Ezt a cenzura szintén nem engedte meg, csak úgy, ha — eredetiben teszik oda, angolul. Mert, ugymond, erről ráismernek arra, hogy a vers *Kölcsy* szól. Angolul csak azért engedte meg, mert azt csak kevesen értik meg. A versben előfordult ez a sor:

Hol szent szabad sir fogja be —

Ezt a cenzura kitérülte. A borzasztó rebellis sorok ekkép megszelídítve láttak napvilágot:

Hol szentelt sir fogadja be
A nagy boldogialant.

Egy másik helyén a versnek így szól egy strófa:

Mignem vihar s küzdés után
Hármas bérc ormíru
Fölé borulva, Szabadság
Szent fája fölvirul.

Persze, hogy ez utolsó két sortól rosszul lett a nagysága, Cenzura kisasszony. — Helyökbe ezt kellett tenni:

Reá borítva lombjait
Egy szent fa fölvirul.

De tévedés lenne azt hinni, mintha mind e kifogást a cenzura oly sebtén tette volna meg, hogy a szeptember 2-án kész vers azonnal meg is jelenhessen. Sőt, nagyon is ellenkezőleg, a cenzura úgy késeltette a dolgot, hogy a vers csak szeptember 20-án jelenhetett meg és ennek minden szemérem nélkül okát is adta, mondván, hogy a benne meghagyott (mily kegyes!) nem szabatos kifejezések, mint *kárhozott hon, szolgaföld* stb. annak idejére való megjelenés-ökkel értelmet nyernének s könnyen *Kölcsy*ről és Magyarországról mondottaknak ismertethetnének meg! A jó *Lugosi* egy helyet három fölkiáltó jelet tesz oda, a hol e szokot, a néhai bolond cenzurának ez olympusi óvatosságát följegyzí. A sarokban

pedig, melyekkel, 1849-ben, a vers elküldését kísérí, ezt mondja *Lugosi*: *«Olvasmányul küldöm, midőn a nagy hazafi hamvai immár szabad földben nyugosznak. S mert ime, még akkor a szolgaföldet csak titkon lehetett érinteni, mit most Petőfi dicső dalában nyilván átkozhat. És hogy mosolyogjon Kd a szabad-talan sajtó balgaságain.»* Mellen idő, mellen idő! mondja az operette hős.

Mily tanulságok egy elsárgult papiroson! . . . De *Kölcsy* a jó *Lugosi* 1839-ben is megihlette dalra. M kor az 1839/40-ki országgyűlésre fölmentek Pozsonyba s ott — az alig elmul 834/5-ki gyűlés diadalsáinak e hőset többé viszont nem láthatták. E versben *Lugosi* bezárkózva laváriumába (a szobába, hol házi istenei vannak) *Kölcsy*t szöllongatja, míg nézi a szótátot halja:

Hádesz örök csendjét mért haborgatja siralmad?
Múlt s érvet feled a férfi s előre tekint.
Mely keblem hevíté: é! a haza drága szerelme
Elő magzatiban: nézz soraira s remélj!
S mondd nekik: A hivat, állhatatost itt várja jutalma,
Válva bürok kelyhét rénydíjul istenital.

Iparos-dinasztiák

Debreczen, ápril 8.

Tegnap számunkban rettenő istenkáromlást követtünk el, nevezetesen azt hirdettük, hogy a mi kedves öcs-bátyánk az örökifjú Zala i Márk tudományos felolvasást tart holnap e czímen a Csokonai-körben. Ezt ő ma a következő levéllel czáfolja meg:

Kedves szerkesztő bácsi!

Amióta Önnek ilyen kurucz fia van, a mivel egyetlen szerkesztő collegája tudommal legalább nem dicsekedhetik, szörnyű nagy az én respektusom azért nevezem bácsinak. De hogy valamikép eszébe ne jusson engem evvel a névvel megilletni, mert az engem már bánt.

Hat biz az a nagy neheztelésesem volna, — s kérem azt az újságába is kitenni, hogy egynémely ember szörnyen komolynak tarja az én holnapi fölolvásomat! Iparos dinasztia! — olyan publikum előtt, —

mely mulatva és szórakozva akarja a fölolvásokat meghallgatni.

Erre azt vagyok bátor felelni, hogy az ördög korántsem olyan fekete, a hogy azt némely ember fantáziája e képzei. Nagyon sok függ a festőtől és a festőanyától, így például a legfeketebb ördögöt nem tussal, — hanem szépiával festeném meg, akkor nem vigyorogna hanem szalutálna, — bukkedliket csinálna és extra mulattatásomra még bukkfenczeteket is hányna az ördög adta. Egy némely ember szeméi előtt még a legmordabb paragrafusok is úgy tánczólnak, mintha kották lennének, Azokból formálódnak a legszebb akkordok és symphoniák. Hat kérem szépen nem szeretnék üres padoknak prédikálni ilyenféle alaptalan híresztelések miatt, tessék hát egy jó szót érdekemben riskirozni.

A legmegkülönböztetőbb affektióval

A holnapi rálvasó.

Meg vagyunk győződve, hogy úgy is lesz.

TARKA-ÉLET.

Kapossy Józsa.

Ha jól emlékezem a szemé a kis Kapossy Józának ugyan nem kék, de mégis olyan helyre baba, amilyent a szerelmes bácsi énimet okvetlen *P r a c h t m a d e l s*-nek nevezne . . .

Pompás leány is ez a Józika. Szerencsés és csodás művészi természet. Csupa sikk, sneid, elevenség, tűz, amellet *o k o s i s* a borzas kedves fejecskeje, nagyon okos.

Több tehetség rejlik benne, mint husz más vidéki primadonnában, mert nem csak a kótatar-tóról tud kifogástalanul énekelni, de művészileg játszik, alakít is. Ugy hogy, mint *s z u b r e t t e p r i m a d o n n a* szinte pár nélkül áll a vidéki színpadokon. Az elelmes *K r e c s á n y i d i r e k t o r* — ennek a *l e g j o b b* megmondhatója, a ki pedig minden direktorok között a legjobban felismeri a *c s i s z o l a t l a n g y é m á n t o k* kat . . . Nem is esoda tehát, ha sietett is tőlünk jövőre elhódítani, fenyves szerződéssel

A vén hárpia nagy diskurzusba keveredett a papával, ha jól hallom a nemes bokrokról s amennyire én a papát ismerem, legkevesebb egy óra mulva végzi be e fontos tárgyban előadott nézeteit és ismereteit, az az idő pedig én nekem untig elég. Azzal hadnagy ur Pista felállott s egy kedvező pillanatban, sapkáját is kezhez kaparintván kisuillant nem hallgatva egy mellette ülő és fölöttébb sovány bajakkal megáldott aggszűz sipító hangon tett nyajas kérdésére, hogy hát hová készül a hadnagy ur?

Pedig kedves Pista barátom, nagyon okosan teited volna, ha szépen meghallgatod a kérdést s épp oly nyajasán megadod rá a választ, pl. hogy mindjárt vissza jössz, a sovány hölgy akkor szépen a helyen marad és epedve, de türelmesen várja a te vissza terésedet, míg így espére kelve a figyelembe nem vett kérdése miatt, utánad sompolyog és meglesi a te olvadó és epedő pillantásaidat, melyekkel hol az alakokat, hol pedig a kerti utakat vizsgálod; sőt még azt a feig hangos felkiáltást is felfogja illetéktelen, kárörvendő füleibe, melyet te türelmetlen éged közben hangoztatol, még pedig így: »Juliskám! Mert látod, az aggszűz tüneményes és igen gyanus sietséggel tűnik el a szobába, hol is félre hiva Szalkáné, szül. Répa Katalin uruót az ezredes ur boros fejtegetesei közül, tudtára adja félrőfnyi nagytással a te kerti szereplésedet. Jobb, hogy nem látad a Szalkáné stb. urna arczat, a melylyel a sovány dáma közléseit fogadta, különben minden vilézséged és harczi taktikád daczára vitézül kihátráltál volna a kertajtón. No látod, jön is már a veszedelem, te pedig a helyett, hogy

észre vennéd, még egyszer és még türelmetlenebbül kiáltod: Juliskám! Juliska, kedves, hol van?

S midőn nem kapsz feleletet, még azt az ostobaságot is megselekszed, hogy rázendited igaz, hogy szép hangodon, tisztára megfelelkezve minden elővigyázatról, hogy:

Lőre, lőre, de savanyu lőre. — Nem megmondtam, ne szeress előre. És ha már éppen danolhatnád volt (jól tudom, csak azért, hogy a Juliska figyelmét magadra vond) mért nem tudtál szolidább notát választani, akkor talán nem szakított volna a középeu felbe a kövérebbik a hátad megett álló két hölgy közül ekképens:

— Szentséges Istenem! Fogja be rögtön a száját, mert majd megmondom mi lesz! Nem szégyenli magát az ur egy szegény, védtelen özvegy asszonynak a feltett kincsét, egyetlen ártatlan gyermek leányát csábíogatni, a kertjébe lopózkodni, mint valami zsebmet-sző s ott égbekiáltó lump notákat danolni. — Elhordja magát az ur, mert a papáját (akitől az ur ugyan legkevesebb jótulajdonját sem örökölt) fogom segítségül hívni. — Addig is jegyezze meg magának, hogyha még egyszer beteszi a lábát a portámra, hát kikergetem az urat.

Itt megint egy nagy ostobaságot cselekedtél Pista barátom. A helyett, hogy kardodra csapva odaplántáltad magadat a hárpia elé, azon a magasabb hangon kiejtett kérdéssel: »Micsoda?« te szépen hátrább léptél, meg-hajtottad magadat azon mondással: Ajáníom magamat becses kegyeibe tisztelt asszonyom. Legyen meggyőződve, hogy meg ezután is lesz szerencséje hozzám nagyrebecsült portáján, de

biztosítom, hogy nem fog kikergetni, hanem maga kínálja nekem a Juliskáját feleségül. Áaszolgája! Azzal szépen kimasiroztál a kertből az utcára, nem hallgatva a dühtől reszkető mama utánad kiáltott véleményét:

— Szememtelenn!

Pedig látod, ha a kardodra ütve mérges hangon kérdőre vonod a mamát, az megszeppen s te talán még ma megkaptad volna Juliskádat, de te bizod a magad hadnagyfi eszében és tapintatában, hát jó én örülni fogok, ha nem török bele a bicskad, mert látod, inkább tiz ördöggel állj ki birkózni, sem mint egy hosszú nyelvű és harcziás természetű asszonyságot magadra haragits! — Hanem te javíthatatlan vagy! Lám, alig hogy kikerültél az utcára, sorba vizsgálsz minden ablakot s a mikor az utolsóban végre felfezed kisirt szemű rózsabimbódat, teljesen hadnagyfi vakmerőséggel jobb kezéd közép és utolsó ujját ajkaidra tevé esókot intesz neki. Szerencse, hogy nem néztél hátra barátom, mert okvetlenül megláttad volna az egyik ablak kinyílását éppen a csók perceze előtt s kidugását egy vékony hosszú, hegyes orrnak, melynek a végén két apró, pi-logó kárörvendő de gyorsasággal siet ujjent tudósítani a mamát, ki ujra dühre lobbanva, szintén tüneményes gyorsasággal siet téged rajta kapni. Azonban jó szerencséd, már az utca tulsó végén vitt s így megmenekültél egy második, a mama által producált villámlással elegy dörgéstől.

(Vége köv.)

magához kötni ezt ami kis Józsi, Józsi, édes Józsikánkat, a kiből nincsen mákszem nyíh a misságsem, — állítólag — még ami a Wittirung. érdekes kérdését illeti is? . . .

Kapossy Józsa mindig fényesen megjátszotta, el énekelte a szerepeit, nemcsak a Belville nadrágo operettékben, hanem az érzelmesebb, szokatlanabb kulisszák között mozgó népszínművekben is.

A mi kis kedvencünk, a ki nyáron már a budai kényes közönséget fogja gyönyörködtetni művészetével szombaton este bucsuzik tőlünk s nem a szépséges Pepsit a b a n c. mint sokan hinni vélték, hanem mint a felséges Uff-király bájos — L a z u l i j a . . .

Krecsányi Náci a direktor, pedig vigan dörzsölgeti a kezeit:

— Hehe! Sikerült felfedezni megint egy gyémántot! . . . N o m a j d k i k ö s z ö r ü l j ü k, hogy bámulja az egész világ, meg az irigy direktorok . . .

Paulus

Szende Anicza.

— Anicza? . . . Anicza! . . . Ha ezt a nevet hallom, mintha csak a Jovanovicsi egy ábrándos oláh dallamát hallanám . . . Annyi az édes zöngés, a zene ebben a névben, hogy Anicza, hej Anicza! . . .

Pedig Anicza nem római eredetű leány! Bárha a katriczában, a piczi piros csizmákban büszkeségére válnék a poetikus Carmen Sylva királynő regényes ibolya, virágos országának is, hol aranyaival dobálódik a mámoros bojár . . . Mélyeség kék a szeme, barna selyemként csillogó a hullámos haja s gyöngye finom fehér arca antik szép metszésű, mint csak a Libanon ama szüzeinek, kik czedrusfák árnyékában jáczintos virágos patak mellett őrizgették a fehér bárányokat.

Nem is hittük, hogy megválk a Komjáthy társulatától, mert hisz itt szerette mindenki, elég kedves, ügyes művésznő volt hozzá, akár operettében, akár népszínműben játszott. Mindig feszült figyelemmel kísérték minden tagmozdulatát, minden elhangzott trilláját a sikkes Aniczának, aki szintén szeret mindenkit a nagyvilágon, csupán az újságírókkal szemben tesz kivételt, akiket gyűlöl, még a gázsi levonásnál is jobban gyűlöl e világon . . .

Kellemes üde hangja van és kitűnő játéka. — A szegedi direktor M a k ó, csak nyert a szép Aniczával, annyival is inkább mert már az Ő tehetsége szépen ki van fejlődve . . .

— Anicza! Anicza, mily kedves is ez a név! . . . De hát még milyen gyönyörű L a u l a hercegnő lesz szombat este az, aki e szende nevet viseli s aki szinte Uff-király ő felségében bucsuzik el tőlünk . . .

Chevalier de Flaneur.

Follinus Aurél.

A muzsák ritkán áldanak meg tehetséggel egy embert, mint ami jó Follinus Aurelunkat?

De vajjon áldásnak nevezhetjük-e a lélek eme fenkölt, isteni adományait? . . .

Amikor az ihletés perczében a test idegei, a lélek nem látható érző hurjai — mik a költőt a csodák világával kötik össze — tehát mind a szétpattanásig meglesznek feszítve az írónál, a színművésznél egyaránt . . . Már pedig Follinus igazi irói lélek, de kiváló színművész is egy személyben, ki velünk együtt, osztálytársaival maga is érezi, hogy a perzselő szenvedélyeket nyomon követi a hervadás, a mely beteges kiellenségben csupán a láz szomorn rózsái virítanak . . .

Pedig, mint a bűbajos kóbor poéta, Murger oly busan, szíve vérével a papirosra szomoruan megírta:

Hisz ifjuságom eltemetve nincs még!
Emlékidet megőrizem híven,
S ha ajtómon kopognál egyszer ismét
Felyilna az nekéd Musette szívem . . .

Follinus Aurél, ki a Nánijával, evvel a kaczagó kék szemű, szerelmes kis sváb leánnyal, időkig fentmaradó hírnevet szerzett magának, első volt, mint a színpad lovagja is, ha mint elsőbb bonvivánt, vagy később mint operette buffo ragyogtatta igazi tehetségét.

Jellemző tulajdonsága Follinusnak, hogy nem kötötte, toltá barátságát soha senkire. — Szerény volt, mint minden igazi tehetség, de a közönség is megbecsülte, kedvenczül fogadta, bárha az utóbbi időkben — nagyon sajnálatos — ritkábban volt látható a színpadon.

Follinus szinte az Uff királyban fog tőlünk elbucsuzni, mint a csillagvizsgáló Szírókko. Kívánjuk a derék Aurél urnak, hogy a városligeti virágos hársak alatt, mivel F e l d Mátyáshoz szerződött fel, találja meg a kedves kékszemű sváb Náninak a párját, ha mindjárt egy glogováczi sváb legény lesz is az? . . .

Hajdu-Huszá.

Wolafka térít.

Debreczen, április 8.

E czímen közölt tegnap vezércikkünkre Dr. W o l a f k a Nándor v. püspök debreczeni r. kath. plébános urtól a mai napon a következő nyilatkozatot vettük:

A „Debreczen“ Tek. Szerkesztőségének Helyben.

Ezennel kijelentem, hogy valahányszor az önkéntesen jelentkezőt a róm. kath. egyház kebelébe felvettem, az 1868: 53. t. cz. ide vágó intézkedéseinek szigorú betartásával a törvényesen előírt bizonyítványt a kétszeres jelentkezésről bekívántam, mely bizonyítványok eredetiben a róm. kath. plébánia hivatal levéltárában őriztetnek és azok által kiket illet, bármikor megtekinthetők.

E sorok szíves felvételére tisztelettel kérem.

Debreczen, 1897. április 8.

Dr. Wolafka Nándor s. k.

Midőn ezt a nyilatkozatot készsággel közreadjuk, egyben kijelentjük, hogy nyugodtan várjuk a dolog törvényes lefolyását, ami már ugyis provokálva van s ezzel ezen vallássértési ügy aktáit lezárjuk.

Táviratok.

A főrendiház gyűlése.

Budapest, április 8.

A főrendiház ülését Tóth Vilmos főrendiházi elnök ma délelőtt tizenegy órakor nyitottameg. Báró V e c s e y József a keleti kérdés miatt interpellálta báró B á n f f y miniszterelnököt, hogy a krétai mozgalmakba az osztrák-magyar monarchia haderejét is belevonták. Az emiatt támadt nyughatatlanság elszállítására feleletet kért B á n f f y t ó l de a miniszterelnök által nem beszéltetett semmi válasz sem.

S a m a s s a érsek a költségvetés általános szólalt fel s tartott hosszabb nagyobb szabású beszédet, melyben a munkáskérdés megoldására a vallást ajánlotta közbenjáról.

Utánna, délutáni egy órakor báró P r ö n a y Dezső kezdett beszélni, a ki kimutatja, hogy terheink elviselhetlenek, ámbár a költségvetési k i m u t a t á s az egyensúly helyreállítását b i z o n y i t j a, a tény az, hogy d e f i c z i t ü n k v a n. — Erkölcseink romlottak, a köztisztesség alatt hanyatlott s most még újabb terhek fenyegetnek a kvótaemelés folytán. — A költségvetés nem fogadja el.

Z i c h y Nándor gr. röviden szölt és a néppárt bizalmatlanságát fejezte ki a kormány iránt.

L u k á c s László pénzügyminiszternek Prónay ellen való védekezése után a költségvetést általánosságban elfogadták s 2 órakor a részletekre tértek.

Lueger polgármester.

Budapest, ápril 2. Debr. ered. táv. A bécsi községtanács ma délelőtti közgyűlésén L u e g e r Károlyt óriás többséggel polgármesterre választották

Gajary-Korbuly affér.

Budapest, ápril 8. A Debr. ered. táv. Az ismert Korbuly-Gajari affér megint újabb fordulatot vett. E l ö b b u g y a n i s G a j á r i utazott el a vicinális ünnepélyre nyolcz napig odamulatozni a K o r b u l y kihívása után. K o r b u l y ekkor nyilatkozott a „Hazánkban“ melynek éles hangja végre G a j á r i t i s visszahozta a v i c i n a l i s ü n n e p r ö l a k i m o s t m e g m a g a p r o v o k á l t a t t a K o r b u l y t. K o r b u l y azonban az elégtétel adást G a j á r i v a l szemben megtagadta, mert szerinte G a j á r i ö t nappal elkésett.

G a j á r i erre visszatért ismét a tollharczhoz és a „Nemzet“ mai számában kijelentette, hogy K o r b u l y csak akkor merete sérteni, midőn ő Budapestről 800 kilométernyire távol volt.

A bukott miniszterek.

Budapest, ápr. 8. A Debr. ered. táv. A képviselőházban és politikai körökben elterjedt hírek szerint a Bánffy miniszteriumból legközelebb három miniszter is ki fog lépni, lesznek ugyanis ezek a bukott nagyságok: Perczel, Erdély és Lukács miniszterek.

Öngyilkos háztulajdonos.

Budapest, ápr. 8. A Debr. er. táv. P ü s p ö k y Gézáné, budapesti háztulajdonos az előkelő társaságok ismert tagja, K a u t z bankkormányzó rokona ismeretlen okból agyonlötötte magát.

Ujdonságok.

* **Személyi hír.** Gróf Dégenfeld József főispán a tegnapi estin vonattal Budapestre utazott, hogy a mai főrendiházi ülésen részt vegyen.

* **A Csokonai-kör,** mint már jeleztük is felolvasó ülést tart holnap délután, mely alkalomból a kör érdemes elnöksége meghívót bocsátott ki, mely szerint a »Csokonai-kör« 1897. április 9-én, pénteken délután 5 órakor a városháza nagytermében felolvasó ülést tart, az alábbi következő tárgysorozattal: 1. **Ipárosházai színi társulat.** Irta és felolvassa: Zala Márk. 2. **A mészárosok.** Irta és felolvassa: Arany János. Szavalja: Ö. Véghe Vilma, a debreczeni színtársulat tagja. 3. **Magyar népdalok,** szövegét és zenéjét írta Dóczy József; zenei kíséret mellett előadja: Bekés Gyula, a debreczeni színtársulat tagja. 4. **Tárczák.** Irta: ifj. Gily Ede, felolvassa: Bercezy Lajos. Debreczen, 1897. április 5. A »Csokonai-kör« elnöksége. A kör tagjai és hozzátartozóik tagsági jegyeiket használhatják. A kik a körnek nem tagjai, az ülésre Tóth Béla pénztárnok gyógszertárában vagy este a pénztárnál belépti-jegyot válthatnak, melynek ára 20 kr.

* **Tanácsülés.** Ma délelőtt 10 órakor a városháza nagy termében Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt a városi tanács ülést tartott, a melyen folyó ügyek krrültek napirendre.

* **A sorozás.** Mint már említettük a sorozás Debreczenben vette kezdetét a Kossuth kaszárnya 14. számú pavillonjában. A sorozó bizottság a következőképen alakult meg: polgári elnök Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány, tagjai továbbá polgári részről Oláh Károly katonai tanácsos, Hajdu Ignác, Vecsey Viktor városi bizottsági tagok, Nagy István Vágnor György szállásbíró, és Sárvári Gyula városi tisztifőorvos. — A katonaság részéről: Philip cs. és kir. őrnagy a honvédség részéről Decker őrnagy elnök, Rebenitsch cs. és kir. ezredorvos, Szilágyi honvédezerorvos, Berger cs. és kir. főhadnagy, Bokor István honvédhadnagy. Az első korosztályból előállott 357 katonaköteles, ebből besoroztatott 103, amelyhez hasonló nagy szám már évek óta nem volt. — Ezenkívül még 3-at küldtek felülvizsgálatra. Ma a II-ik korosztálybelieket, holnap pedig a III-ik korosztálybelieket vizsgálták meg, azután a vidékiekre kerül a sor. Szombaton a sorozás befejezést nyer.

* **B. Ruzsinszky Ilona bucsufelélépte.** Mint már több ízben jelentettük, holnap este lesz a debreczeni városi színházban, mikor is páros bérletszűnetben rendes helyarákkal: Agerolstein nagyharczene. Boházatos operette 4 képben kerül színre. Irta: Helevy és Meilhac fordította Babos Károly zenéjét írta Offenbach. A régi jó operette szereposztása a következő: Irén nagyhercegnő Gerolsteinban. Ruzsinszky Ilona, Paul, korona herceg Rubos Árpád. Puck báró államtanácsos Vágó István. Bumbum, ezredes Sziklay Miklós. Grog báró, ezredes, titkos tanácsos Bartha István. Nepumuk hadsegéd Püspöky Imre. Vanda porleány Szende Anna, Fritz közvitéz a nagyhercegnő ezredében Bejczy György.

* **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk Horváth Gábor polgártársunk tegnapi hirtelen elhunyt. A katasztrófát növeli az a tény hogy az elhunyt csak egy héttel ezelőtt vesztette el nejét. Haláláról a következő gyászjelentést tettük: A legmélyebb fájdalommal tudatjuk a felejtethetlen jó édes apának áldott jó emlékü nagyapának és apósának néhai polg. Horváth Gábornak folyó évi

április hó 7-én, életének 67 ik évében, rövid de súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai folyó hó 9-én délután 3 órakor fognak Csillag utca 2732. számú háztól a kistemplomban tartandó gyászima után a Várad-utcai sarkertben örök nyugalomra letétni. Mely végítzesség tételre rokonainkat, barátainkat általában a résztvevő közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1897. április 7-én. Bánatos gyermekei: Erzsébet férjével Novák Mátással. József. Julianna férjével Horváth Józseffel. János nejevel Köblös Zsuzsánnával és gyermeke. A temetést Gebauer »Erczkoporsógyár« tem. int. rendezi.

* **Adomány a Matkó családnak.** A nyomorban sanyalódó Matkó Ferenc családjára részére a Sövényi István férfi szabótól 1 forint adományt vettünk a melyet eljuttattunk a II-ik kerület utján a szegény családnak, melynek minden tagja, hálát rebege köszönt meg a kegyes szívű adományozónak.

* **Kossuth emlék B. Ujvárosban.** — A megye szomszédos községében B. Ujvárosban még megérjük hamarabb felállítják a Kossuth szobrot illetleg emléket, mint a nagy, a dús gazdag Debreczenben. — B. Ujvárosi levelezőnk írja ugyanis a következőket: »Kossuth szobor B. Ujvárosban. A hazafias b. ujvárosi földműves asszonyok Cs. Nagy Gáborné szül. B. Nagy Julianna elnöklete alatt népes értekezletükön, nagy lelkesedéssel, elhatározták, hogy a piac téren egy »Kossuth« emléket emelnek, melynek javára husvét másodnapján a Kaszinó nagytermében egy nagyszabású bált rendeznek. »Ugyanerre a célra a b. ujvárosi képviselő testület e hó 5-én tartott gyűlésükön, Kászás József főjegyző indítványára, 200 frtot szavazott meg...« Hires Debreczen még bizony tud teszt rajtad a kis B. Ujváros.

* **Murillo itt, Murillo ott.** Így szölt egykor a nóta és jelentette, hogy a világhírű művésznek a legnagyobb városokban van egy-egy remeke, melyet féltő gondnal, csodás kegyelettel őriz a klasszikus művészetért rajongó utókor. De most megváltozik az ismert dalam, mert Murilót itt is, ott is lopják! Csak a napokban fogyatkozott meg a mi országos képtárunk egy Murilloval, utána következett a bécsi képtár, most meg arról értesít egy madridi távirat, hogy onnan is elszökösztök egyet a nagy mester hátrahagyott műveiből. Igazán nem tudjuk, hová fog fejlődni ez a rendszeres Murillo hajsza és mi lett nagyobb: a milyen tisztelt tolvajok soha kétségbe nem vont műérzeke vagy az örök lanyhasága? Nyilván az utóbbi. De azért nem kell félnünk, hogy a Murillok kipusztulnak. Hir szerint már itt Budapesten is akadt egy sereg fiatal, az ismeretlenség ködét áttörni nem tudó títán, aki pótolni fogja a veszteséget már úgy, hogy kakuktojásokat lop majd Murillo fészkebe...

* **A honvéd menedékházról.** A 1848-49-iki honvédek menedékházának parancsnoka, Szentimrey Kálmán nagy buzgalmat fejtett ki, — hogy a több holdnyi területet parkká alakítsa át. — A napokban József főherceg jószágkormányzóságához fordult azzal a kérelemmel, hogy minden évben, ez idén is engedjen át cserjéket és fákat a kert számára. — A menedékház előtt levő részt angol parkká atakítják át. A menedékház ujaob lakója Horváth Károly 48-as honvéd százados, a ki a folyó hó elsején vonult be.

* **Orvosi bizonyítványok** beigazolták, hogy a Ferencz József keserűvíz-jótékony gyógyhatásával és az abból szükségelt csekély mennyiség által valamennyi hasonló vizet felülmúlja. Ez az egyedüli nem kellemetlen ízű keserűvíz. Kérjen Ferencz József keserűvizet.

* **Margittán** az országos vásár következ sorrendben fog megtartatni: Baromvásár április 21. és 22-én; kirakodó vásár április 23-án.

* **Királyi kitüntetés.** Ő felsége ez évi, márczius 28-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásából Sternberg Ármín és Testvére hangszergyáros céget a magyar hangszeripar fellendítése körül és az ezredéves kiállításou kifejtett számos érdemei elismeréséül cs. és kir. udvari szál-lítóvá nevezte ki. E kiváló czég méltán rászolgált a legmagasabb királyi elismerésre mért hangszeriparunkat, mely azelőtt ugyszólván csak képzeletben létezett, alig két évtized alatt oly magas nivóra emelte, hogy a külföldet e téren teljesen kiszorította, úgy hogy ma már széles e hazában nincs egy hely sem, a hol ne találkoznánk e hírneves czég gyártmányaival.

Jászai Mari magáról.

— A Niobe védelme. —

Jászai Marinak, a Nemzeti színház tragikai művésznőjének, igen sok különböző vélemény volt alkalma hallani abból az alkalomból, hogy a Vigszínházban eljátszotta a Niobe című angol bohózat czimszerepét. Sokan dicsérték, aokan gáncsolták s akadtak olyan hangok is, a melyek nem tartották inkompatibilisnek az ő színészi méltóságával a bohózatához való leereszkedést. Ezeknek felel Jászai a következő, a lapokhoz írt leveleiben:

Levél ismeretlen őrző angyalomhoz, a ki az én színészi méltóságom fölött örködik, aggódik érte és félti azt a szegény Niobétól.

Fogadja hálámat, bárki ő. Hálámat és hálából egy vallomásomat: Sohasem irigyeltem az életben senkit, kivéve azokat az istenáldotta boldogokat, a kik embertársait megnevetetik. Ezt ismerem el a legnagyobb hatalomnak. Minden szívet megnyernek! Sovárova gondoltam mindig e hatalom amaz eszközeire, mely a színész kezében van — egy-egy szerepre, melylyel az embereket megnevettethetném!

Régóta kaczerkodom az Alfonz ur Guicharenéjával és az Arany ember Brazovicnéjával! Eiletem legszebb napjai közé számítom azokat, melyeken játszani fogom őket! Szathmárynének a pályafutása mindig ideálom volt; ő is hősnőként kezdte és Brazovicnéval végezte. Csakhogy éppen elkezdni nehéz. A határt átlépni a kéréhetetlen Margit királynétól a jószívű madame Guichardig.

Nem nekem, mert én már régóta együtt játszánám valamennyit, ha tőlem függne — hanem tiltja a szokás. Nálunk megszoktuk külön külön színész számára tartogatni a könyveinket és a jó kedvűnk. Én mind a kettőre vágyom, mióta csak színész nő vagyok, csakhogy eddig sohasem jutottam hozzá az edesebbikhez. De most! Végre megízleltem az édes kaczagás hangját és csak úgy futkosott rajtam végig a gyönyörűség. Ezt nem veszi el tőlem többé senki!

Az ut meg van törve és én megyek rajta előre.

Oh, Niobe! Isten hozott nekem! Te édes, főséges együgyűség, te építetted meg számomra azt a lehetetlennek tetsző hidat a kaczag édes birodalmába! Isten hozott! Régóta várlak. Csak a te óriási komoly naivitásod volt képes engem átvezetni a fölött a mélység fölött — mint a gyermeket, a ki nem ismeri a veszedelmet — mely a sirást a kaczagástól elválasztja, a mi tulajdonképpen nem több annál a bizonyos egy lépésnél.

Ne vegyétek el tőlem Niobémat, sem engem Niobétól! Ő is szeret engem, érzem.

Előadásról előadásra nő a kezeim között. Minden játék alatt találok ki valami új nyálkáságot a számára.

Oh, egyhamar nem válunk meg egymástól.

Mindaddig nem, a mig csak lesz ember, a ki ebben a bájos, klasszikus bohózatban az én tagra nyitott szemű, bámész tébai királynőmet megnézni hajlandó.

Hogy kisebbiténé ő az én színészi egyéniségemet? Ő ugyan nem alacsonyít le sem miféle színésznőt. Meg vagyok győződve, hogy Rachel eljatszaná, ha élne. Hát Mirigy, a boszorkány, a ki seprével hajkurássza a bamba szolgát, utszéli kővé változik, melyet a legény, a közönség folytonos kacagása közt széd föl a talyigára, nem sérti a Kleopátra méltóságát? Vagy az a másik boszorka, a ki a cipzel öjével a polgármester ur orra alatt hadonázik, nem alázta meg tragikai fenségemet? — Hol volt akkor őrangyalom, mikor ezeket elköttem, hogy föl nem jaldult, mint most a Niobeért? Éppen csak a Niobe alázta le?

Nem hiszem. Egyáltalában nem hiszem, hogy színészt szerep devalvaljon, ha tud belőle valamit csinálni. Csak játszsza el jól mindenki örül neki.

A színész nevében, benne van a foglalkozása fogalma. A színész színeket játszik, azaz, különböző színekben tünteti föl magát. Színel. Színeskedik. Ma ilyen, holnap olyan. Mindennap egyformát játszani nem westerség.

És a színész efemerida. Tiszavirág. Minden szerepevel, mikor utolsó szava elhangzik, bevégzi életét. Nem szabad a tegnapi emlékeznie. Ez a legkedvesebb, a mit várhatunk tőle.

Nagy szegénységi bizonyítvány volna színészi képességemről, ha ma nem tudnám eljatsznai Maris szolgát, mert tegnap Széchy Mariát játsztam. Vagy nem akarnám, mert tegnapelőtt Gertrud királynő voltam.

Neveltséges, szánalmas félreismerése volna pályánknak: így gondolkozni.

Hová jutnánk akkor? Nem rég történt, hogy egy uri ember — mert művészek nem nevezhetem — nem akart eljatsznai egy gazember szerepet, mert azt mondá, hogy ő katonatiszt.

Szent Isten! Hová jutnánk ilyen együgyű fölfogással pályánknak! Hová jut a művészet a felosztás-rendszerrel!

A régi nagyok, Shakespere és száz évvel később, Molière korában a színészek minden játszottak, a mi erejüket meg nem haladta. Ez az igazi színészet.

Azonban ime, nem is szükséges olyan nagy tavolba néznünk: oly közel van Újhazi és Helvei Laura, hogy e miatt alig látom meg őket: Helvei Peppája és a Lutte pour la vie tabornoknője öszezefér Fedórájával, Lady Tartuffejével, Erzsébet királynéjával? Újhazi Csek-kapitányja az Ibofalóban öszezefér Bölcs Natanjával és Wolsaly bíbornokjával?

Ezek a szörnyű különbségek persze nem bántják az én privat őrangyalomat, mert ő csak az én őrangyalom, a ki csak az én méltóságom fölött örködik. Hálám érte neki, mert okot szolgáltatott nekem vallo-másra.

Kérem továbbá, hogy legyen nyugodt jövőm fölül. Majd csak eligazodom szerepeim között, mint eddig az életben. A mint megszokták a főnnebb említett két művészt különböző szerepkörben látni — majd megszoknak engem is a komikákkal vegyes szerepkörben, melyre legforróbb vágygyal és összes tudomással töreksem.

Jászai.

Színház.

Tapolczay Dezsó estéi.

A helyettes.

— Vigjáték 3 felvonásban Irták: William Busnach és Georges Duval. Fordította: Fáy J. Béla. Először adták a debreczeni városi színházban 1897. április hó 7-én. —

Kinos meglepetésben részesült tegnap este az a gyönyörű közönség a mely a színházat zsúfoltság megtöltötte hogy régi kedvenczet Tapolczay Dezsót vigszínház tagját viszontlássá színpadunk deszkáin.

Elvezni mentünk a színházba s egész este alatt csakis boszorkodni tudtunk. Ilyen ocsmányagot, mint a czimül felírt u. n. színdarab még nem produkáltak a debreczeni

színházban. Az önmagáról megfélekedzett frivolitás, a féktelen szenvedély lazás vérenek minden szemtelen kitörésével nyilatkozik meg ebben a darabban amelyet nem fiatal leányoknak akik pedig (mivel a darabot szülei nem ismerték) igen nagy részét tették a tegnapi zsúfolt háznak, hanem még mindazoknak a férfiaknak is akikből a szeméremérzet nem vesztet ki teljesen arczpirulás nélkül lehetetlen végig hallgatni, mert hiszen a darabban a legrettenetesebb heizetekben és diskurzus alatt nem kevesebb mint 7 nő szerepel.

E sorok írója nem tartozik az alszenteskedőknek mind jobban szaporodó táborába, sőt megengedi azt is, hogy előadjanak olyan darabot, a melyeket fiatal leányoknak nem lehet megnézniök; de hogy vendéj a t e k u l a közönség szeretett művésze, a kit tehát még az utolsó bakfís és kis gimnázista is látni vágyik, egy a közönség legnagyobb része előtt ismeretlen ilyen ocsmányagot válasszon, erről csak a legnagyobb megbotránkozás hangján szólhatunk.

Valóban felfoghatatlan előttünk ez a tegnapi este. T a p o l c z a y Dezsó nem ismeri talán, nem volt alkalma megismerni a debreczeni közönséget, hogy ebben a darabban kívánt játszani s K o m j á t h y nem volt képes meggyőzni őt ennek a vállalkozásnak vakmerő voltáról, avagy talán elfeledte már a Csak párosan históriáját?

Már pedig tegre mindenki a kezét a szívére és ismerje el, hogy az az agyonátkozott s méltán sokallt Csak párosan valóságos iskolai drámai ahoz a Helyetteshez képest, a mit tegnap láttunk, nem történik semmi, egész zárdai stílusban beszélgetnek a Tapolczay Dezsó et comp. tegnapi szerepeihez képest!

S — mindig itt állunk meg, ezt a darabot merték vendéjgátécul elővenni, sebtiben, egy huszonnég órával az előadás előtt! Mert ha — mint tervezték eredetileg, a jövő hétre halasztsják s előre hirdetik, lett volna módunk tudomására jutnia s a közönségnek is tudomására adni, hogy mi vár reá s akkor legalább csak a darabért pirultunk volna a színházban s nem égette volna arczunkat egy egész fiatal leány koszorúnak szüzi pirulása, a kiknek minden sz-mlesűését egy-egy vadbeszédül vehettük magunk ellen, miért nem mondtátok, hogy ilyen darab ez! — Hiszen akkor meg a Tapolczay látásáról is lemondunk volna!

Hogy mi van hát ebben a darabban? Rettenetes ezt még elgondolni is. Egy asszony válni akar az urától, de hogy a szeretője a válas után elvehesse, azért helyettesít kéresnek a házasságtörésen l e e n d ő rajtakapítás szízenájára, remélem ez elég? ! Hogy ez a helyettes a szerető jóharátja s az asszony egy barátójának jegyese, — az már nagyon mellekes, valamint az is, hogy a kivalasztott szállodában az üdv hadserege szolgál fel s a menyecske beleszeret a helyettesben s mégis az uránál marad, — szóval mellekes abban a darabban minden, fő színi-kus szemtelenség és ocsmányag. Imétejlük a C s a k p á r o s a n valóságos iskolai drama hozzá képest.

A szereplők jobb ügyhöz méltó izykezettel, sőt művészetl játszottak a közönség azonban egyhangulog viszatutasította ezt a merényletet a józlése ellen s bizony még T a p o l c z a y n a k is vékonyan jutott a tapsból, hogy valamiképen a darabokra és az eljárásának helyeslésére ne magyarázza. Ami aztán a játékot illeti (a szeretőt játszó-ta, akinek felsülése egyetlen tisztességes vonás a darabban) az aztán oly művészetl volt telve, hogy valóban sajnálnunk kell azt a budapesti publikumot, amely csak ilyen darabokban láthatja a mi kedvenczünket.

Mellette méltán állottak meg a helyüket ha maguk is nem restellték volna, hogy el kell szerepeiket játszaniok, — H a l m i Margit (a feleség), V i d o r Dezsó (a helyettes) S z a b ó Ima (a barátónő) és B e n e d e k Gyula (a férj), valamint kis szerepében K i s s Iren (az üdv hadseregének kapitánya), akik valóságos szemérmes tartoz

kodással végezték azt a gyalázat munkát, amelyet Busnach és Duval urak rájuk róttak.

A darab először, de — reméljük és elvárjuk — utoljára is került színpadra mi-nálunk.

Ma este D u r a n d e s d u r a n d -ban játszik vendégünk.

Fejő.

IRODALOM.

II. Rákóczy Ferencz. A most hozzánk érkezett 50-ik füzete a Szalay-Baróti magyar nemzet történetének (Lampel R. Wodianer F. és fiai bpesti kiadóczég kadóczég kiadásában) mint a nagyszabású milenniumi emlékmű harmadik kötetének utolsó előtti füzete egészen a dicső emlékeztető szabadsághősnek, II. Rákóczy Ferencznek van szentelve. Régi magyar dicsőségről olvasunk a hazaszeretet ama utolsó lángjával, melynek fénye után csakhamar bekövetkezett a hosszú sötétég. I. Lipót császár király 59 évi uralkodása után sirba szállt s fiát I. Józsefet koronázták meg nagy pompával. De hiszen ismerjük hazánk történetét amugy is és mégis mindannyiszor gyönyörködünk benne, a hányszor Szalay-Baróti Magyar Nemzet történetéből veszünk egy-egy füzetet s azt végig olvas-uk. Az 50-ik füzet sem fukarkodik különösen illusztrációkkal. Az egyik külön műmelléklet a szent-otthardi csatát ábrázolja egykoru rajz után kettős nagyságu lapon. A másik II. Rákóczy Györgyöt mutatja be lóháton, szinte egykoru rajz után rezrodukálva. A többi szövegképek ezek II. Rákóczy Ferencz gyermekkori arczképe, II. Rákóczy Ferencz arczképe Szathmár, II. Rákóczy Ferencz 1701-iki nyilvánvalóságának elő-alapja. Ugyanannak kezdő lapja Tokaj, Kuroczok előőrson, II. Rákóczy Ferencz libertása, II. Rákóczy Ferencz polturája, I. József koronázása alkalomával tartott tornajáték, Pozsony.

Az 1848—49 is szabadságharc története című nagyszabású illusztrált munkából most jelent meg a 70-ik füzet, a melyben Graecza az aradi vár megvétele, a jul. 2-iki komáromi csatát s az ezzel összefüggő eseményeket beszéli el. Igen érdekes a füzetnek a Görgei megsebesülésére vonatkozó része. — Ebből megtudjuk, hogy Görgei egy szétptattanó granatsziflantól kapta a sebet, amelyről egész legendakör alakult. A füzet képei ezek: 1. terkep melléklet, gróf Kreith József népfelkelő vezér. Klapka utolsó napiparancsa, melyet 1849 okt. 8-ikán sajátkezűleg irt. A vacziüt-közet 1849 julius 17. Részlet az 1849. aug. 2-án vívott debreczeni csatából. Az alapvető nagy munka most már gyorsan befejezéséhez közeledik; remélhetőleg 5-6 füzettel véget ér.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi és iparkamara értesítései.

A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírását küldte be: Szamológép Védőköpeny gözvezető csövek részére. — Egyenruha sapka. Szájblintó eszéze töltésér alakú fedéllel. — Borszesz izzó lámpa — Fék mindennemű kocsik számára. — Belé-legző és befec-kendő készülék. Ujtások reze-lő vágó gépeken. — Ujtások kocsikereken Ujtások lövedékeken. Pálvatisztító, köztü vas-pálvák számára. Készülék acetylen gáz előállítására. — Fenykép-előhívó készülék. — Lófalból s szalmából készült kalapok. — Új biztonsági robbantó szer. — Ujtás min-denféle gyufartókon. Összerakható asztal. Egy sinű vasut. — Palczas szobapadió. Pae-unatikus kerék abroncs. Biztonsági zár, kü-lönösen biiben csövű puskák számára. Ru-galmas kerékabroncs. Védőkészülék rugalmas anyagból készült kerékabroncsok számára — Zárkapóval és gáz elzáró lemezzel ellátott zárol-hiztosító, hengerzavárzatos feyz-vekekhez.

Mindazok a kik a találmányok iránt érdeklődnek, ezen szabadalmi leírásokat és rajzokat a kamara helyiségében barmikor meg ekinthetik.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a szolnoki műhelytelepen felállítandó épületek létesítésére szükséges építési munkák végrehajtása tekintetéből f. é. Május 4-iki lejárattal nyilvános srlejtést hirdet.

A tervek, költésvetés, a pályázati feltételek Budapesten az építmenyi ügyosztályban Aradon az üzletvezetőségi pályafentartási osztályban tekinthetők meg.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur tudatja, — hogy a b o l g á r államvasutak igazgatósága az üzemhez szükséges festékek és vegyszeti anyagok szállításának biztosítása czéljából f. hó 12-iki lejárattal nyilvános árlejtést hirdet.

A feltételek a kereskedelmi muzeum tudakozó irodájában megtekinthetők.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter tudatja, — hogy a s z e r b hadügyminiszterium 50.000 db. szarvasmarha részére szolgáló patkó lemez, továbbá 1 millió patkoszeg szállításának biztosítása czéljából Belgrádban f. hó 12-iki lejárattal nyilvános árlejtést hirdet.

Budapesti gabonatözsde.

ápril. 7.

A kszáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

B u s a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	76	7.35	7.50	81
" " " "	77	7.60	7.70	82
Tiszavidéki ó	79	7.70	7.75	80
" " " "	78	7.80	7.8	81
Pestvidéki ó	79	7.70	7.70	82
" " " "	76	7.70	7.70	80
Fehérmegyei ó	78	7.90	7.85	82
" " " "	77	7.55	8.65	80
Bácskai ó	77	7.70	7.75	81
" " " "	78	7.90	7.70	82
Észak magy	76			80
" " " "	77			81
" " " "	78			80
dezeRe bánsági				

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű uj	70—72	6.15
" " " " " "		6.10
" " " " " "		6.15
Árpa takarmánynak "	60—62	4.25
" " " " " "	62—64	5.20
" " " " " "	64—66	6.50
Zab " " " " " "	39—41	5.85
Tengeri bánsági " "		3.60
" " " " " "		3.45
" " " " " "		3.40
" " " " " "		3.50

Sertésvásár.

ápril. 7.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai : Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) — krajczárig, közep (páronkint 220—260 kilogramm sulyban) 54—55 krajczárig könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 52—53 krajczárig.

Sertéslétszám: 1897. évi április. 5-ik napján volt készlet 18.804 darab, 1897 április. hónap 5-ik felhajtott 1040 drb, 1897 április hónap 6-ik napján elszállított 285 drb, 1897 április hónap 7-ik napjára maradt készletben 19.559 drb. A hizott sertés üzlet-rányzata lanyha

Budapesti konzum-sertésvásár. A ferenzvárosi petroleum-rakodónál levő székesfővárosi konzum sertésvásár jelentése ápril. 1-éről: Érkezett: 117 dr. Elszállított: 81 dr. Budapesti fogyasztásra 81 drb vidékre 6 drb, elszállítatlan maradt 109 drb — N a p i á r a k : 250—280 klg. sulyban b — 56 kr. 300—380 klg. sulyban 51—52 kg malaczkok 40—42 frt. különfélék 120—180 klg sulyban 55—56 1/2 frt.

CSARNOK

Egy detektiv regénye.

— Ottolengui Rodrigótól —

— A Debreczen saját fordítása —
(Folytatás.)

— No ez eredeti ötlet Mr. Rawlston, tehát ezutal a detektivnek is a rabló öltönyében kell megjelenni.

— Nagyon szépen Mr. Barnes, nagyon szépen! Csak jöjjön idejekorán, hogy előbb demaskirozhassam, mielőtt a többi vendégek megérkezének. Az esetben, ha Ön talán később beszélni óhajtana velem, tudatom Önnel, hogy én, mint szultán fogok megjelenni.

Barnes meglegedve tavozott a házból, mert több igen érdekes tapasztalatokat szerzett. Mindenekelőtt Mitchel gondoskodott a vendégek jelmezéről s volt is gondja reá, hogy legalább negyven ur egyformán öltözött . . .

Ha valami titkos czéljai voltak, akkor nagyon ügyesen tervelt Barnes, amidőn a negyven közé akarta soroztatni magát. Es még más okból is jobban megfelelt a czéljának, mert ha az Aladdin-jelmezébe öltözött volna, — Mitchel biztosan volt oly furfangos, — hogy ennek a jelmeznek adott különös jelentőségei, melynek a kimaradása az összeesküvők között bizonyosan zavart támasztott volna. Összeesküvőket azért mondunk, mert Barnes erősen megvolt győződve, hogy ez esti cselszövevényekben többen is részt vesznek.

Kilencz óra tájban kezdettek gyülekezni a vendégek Van Rawlston házában. Barnes még elég idejekorán megérkezett, mint rabló volt kiöltözve s a folyasón állott meghahonnét minden érkező vendégnek megfigyelte az arczát.

A legelső vendégek közt volt a Remsen család, akiket Randolf kísért. Nemsokára utánok érkezett Thaurer is, aki Mr. Van Rawlston-nak egy levelet nyújtott át. Miután a levelet végig olvasta, kezét fogott Thaurerrel, barátságosan üdvözölte, migem hirtelen gyanus tekintettel nézett reá, Barnes felé tekintett, de az félre fordult s figyelembe sem vette a kérdő tekintetet. Biztosan úgy volt a dolog, hogy a házi ur, aki Thaurer-et személyesen nem ismerte, de igen jól emlékezett a detektiv intésére vissza, azt hitte, hogy az ajánló levél megvan hamisítva, és hogy Barnes ellenben attól félt, hogy szavai ennek a gyanunak nagyobb sulyt kölcsönöznek és hogy ezzel le ront mindent. Ép azért egész megkönnyebbült a háziur, mikor Miss Remsen Thaurer-hez lépett.

— Mr. Thaurer, hogy érzi magát ma este? Örülök, hogy elhatározta magát, hogy eljön? Mr. Van Rawlston van szerencsém bemutatni Mr. Thaurer, Mr. Michtelnek igen jó barátját.

Ez elég volt a háziur megnyugtására. Thaurer még nem volt jelmében, de egy kis kézitáska volt nála és egy szolgáló az urak öltözőszobájába vezette. Barnes, hogy gyanut ne keltsen, nem ment utána, hanem az ajtó közelében várt, mig Ali Baba felöltözve ki nem jött, követvén akkor.

A szobák keleti pompával voltak ekesítve. A nagyobbik szoba igazi fejedelmi fényüzéssel volt berendezve, mint csak a szultáni palota egy pompa szobája, a kisebbik szoba az Aladdin barlangját ábrázolta és ennek megfelelőleg volt berendezve.

Még mielőtt az összes vendégek egybegyűltek volna, már megkezdtek a tánczot. Barnes, Ali Babát folyton figyelemmel kísérve, ödöngött a párok között. Midőn Seherezade és a Szultán beléptek, Ali Baba azonnal hozzájuk szegődött és Seherezadét azonnal tánczra kérte. Barnes egyik sarokban állott meg s a szultáni tánczot párt feszült figyelemmel kísérte, mikor hirtelen megrántottak a karját, arra fordulván, egy urat látott maga előtt, ki ép úgy volt öltözve, mint ő.

Legyünk óvatosak, nehogy Ali baba megtudja a jelszavunkat „Sze számot”, mint a valódi történetben történt, mondta a másik.

— Nem értem önt, felelte Barnes.

Az ismeretlen erre élesen a Barnes alczájába tekintett, azután megfordult és szólnélkül távozott.

Barnes egész elképedt, csak most sajnalja, hogy nem nyiltabban beszélt, mert szívesen hallotta volna még egy-zer ezt a hangot! De tuljártak az ezen, pedig alig egy pillanatra vesztette el a lélekjelenlétet: Mintha ismerte volna azt a hangot, úgy vélte s úgy emlékezett, mintha hallotta volna is már valahol, mikor hirtelen egy gondolat jutott az eszébe.

(Folyt. köv.)

Malom bérlet.

Alulirott tömeggondnok az ifj. Barcsay Miklósné sz. Tóth Mária közadós tulajdonául leltározott következő malomok bérletére hirdet ajánlati versenyt az állandó csödválasztmánynak 1897 évi márczius hó 26-án hozott határozata folytán.

I. Bérbe adatik Debreczenben a homok-kertben épült ugynevezett Holcsi vagy Simon-féle nagy gőzmalom, a malom körül elkerített területtel s azon levő lakóházakkal.

E malom egy része vámörlésre berendezetten áll:

1. 3 pár 48^{oo} részben, francia részben sárospataki kövekkel ellátott járatból és

2. 1 pár 42^{oo} sárospataki kövekkel ellátott járatból a hozzávaló szitákkal és gabona tisztítóval.

Munkaképessége 24 óránként: 80 mm. simaörlés, 160 mm. darálás.

A mümalom rész magában foglal:

1. Egy köjáratot 48^{oo} francia kövekkel.

2. Ganz-féle darálót és kiörlöhengert

3. " " felbontó hengert (Auflösstahl) valamint az összes hozzátartozó segédgépeket és kellékeket.

Munkaképessége naponként: 40 mm. pítlélt liszt és 20 mm. mü liszt.

II. Bérbe adatik továbbá a sertésvásár területén levő kisebb gőzmalom.

A bérleti ajánlat mindkét malomra együttesen vagy külön-külön is megtehető és alulirt tömeggondnoknál zárt borítékban nyújtandó be 1897 évi ápril hó 23-ig bezárólag.

Ajánlattevő tartozik 1000 frt bálnatpénzt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban ajánlatával egyidejüleg letenni.

A bérlet tartama a bérösszeg nagyságához képest lesz a csödválasztmány által ajánlattevő féllel megállapítva, valamint a szerződés egyéb pontjai is e feltételtől függőleg lesznek szabályozva.

A választmány fentartja magának a jogot, hogy a benyújtandó ajánlatok felett, a bérösszegre való tekintet nélkül 8 nap alatt döntsön.

Az ajánlat elfogadása után köteles ajánlattevő, a bérletre vonatkozó szerződést 8 nap alatt aláírni s ezzel egyidejüleg a szükséges óvadékot letenni.

Debreczen, 1897 évi ápril hó 6-án.

Dr. Freund Jenő

ügyvéd,

mint vb. ifj. Barcsay Miklósné

csödtömeggondnoka.

A KI DIVATOS

és szép női kabátot és gallért, remek
disszített női és gyermek kalapot, blousokat,
gyermek ruháskát, ssines és fekete napernyőt akar venni,
ne mulassza el legelőbb is fölkeresni

Rózsa Lajos női divattermét

Debreczen, Kistemplom-bazár,

ahol a legnagyobb választékban a

legolcsóbb árban lehet

besseresni.

A gazdaság körébe vágó rendkívül
fontos találmány a

Baromfi dög ellen

eddig minden esetben meglepő jónak
bizonyult, s csakis általam készített

„Veritas“

gyógyszer, melyet lelkiismeretes aján-
lók a szárnyas aprójszág köz-
pusztító betegségei ellen.

Egy adag 50 állatra 70 kr. — 100 érbra
1 frt 30 kr.

Használati utasítás mellékelve!

Ajánlom továbbá a feltűnően nép-
szerűvé vált és hatásában még a
külföldi hasonló gyógyszereket is
felülmúló

„KORONA“ szesz

készítményemet, mely nélkülözhetetlen
házi szer a köszvény, csúsz, szaggatás
és csontfájdalmak megszüntetésére.

1 üveg 50 kr.

Megrendelhető utánvétellel, egyedül a készítőnél

REMETEY DEZSŐ gyógyszerésznél
Türkevén (Jász-Nagy-Kun-Szolnok m.)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellentét az idő megpróbáltatás-
nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájda-
lomesillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvény-nél,
csúsznál, tagzaggatásnál és meghúléseknél és az orvosok
által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment
elnevezés alatt, nem titkos szor, hanem igazi népszerű házi-
szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden
gyógyszertárban kapható. Főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapeston. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert
több kisebbbirtéki utánzat van forgalomban. Ki
nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony“ vedjegy és Richter cégjegy-
zes nélkül mint nem valódit utassítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szőlőműv. BUDAPEST.

Igen csinos kötésű

mindenféle üzleti könyvek

olesón kaphatók

HOFFMANN és TÁRSA könyvnyomdájában

Debreczen, a főpostával szemben.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag,
félleg kötött szénsavtartalma kiváló hatásnak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, ahol a szabad
szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félleg kötött
szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli.
Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy ahol szabad szénsavtartalom-
ban erősebb ásványvizek, mint a **seitersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérzé-
seknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetekben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorffban**
a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navrátil,
dr. Poór, dr. Kéty, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Dushek, stb. a legjobb eredménnyel
alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános kuratos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos

főraktár

Édeskuty L.

cs. és kir. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítóv. és
Budapest.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.